

ریاست جمهوری
سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان فارس

آرامگاه جابر انصاری

تهیه کننده : سپروس برفی

شماره ثبت:

تاریخ ثبت:

تاریخ تهیه: پاییز ۸۴

۱۴۷۷۹

ریاست جمهوری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان فارس

گزارش ثبتی: آرامگاه جابر انصاری

تاریخ تهیه: پاییز ۸۴

تهیه‌کننده: سیروس برقی

نقشه‌بردار: سیروس برقی

عکاس: سیروس برقی

خدمات رایانه: محمد حسن پاک نژاد

شماره ثبت:

تاریخ ثبت:

(استفاده از اطلاعات مندرج در این گزارش با ذکر مأخذ مجاز می‌باشد)

۱- موقعیت طبیعی اثر:

کازرون در مغرب شیراز و در جلگه ای به طول ۸۶ و عرض ۹۰ کیلومتر قرار گرفته و فاصله آن تا شیراز ۱۵۴ کیلومتر است. تا بهمن ۱۷۰۰، تا بهمن از راه پل فهلیان ۲۲۴ کیلومتر تا اهواز ۵۹۲ و نیز تا پایتخت ۱۰۶۰ کیلومتر است. این شهرستان از طرف شمال و شمال شرقی به شهرستان ممسنی و بهمن، از شمال شرقی و مشرق به شهرستان شیراز، از جنوب و جنوب غربی به شهرستان برازجان و از جنوب شرقی به شهرستان فیروزآباد محدود است. در امتداد ۵۱ درجه و ۳۵ دقیقه از نصفالنهار شرقی نسبت به رصدخانه «گرینویچ» و ۲۹ درجه و ۳۵ دقیقه عرض شمالی نسبت به خط استوا قرار گرفته و از سطح دریا ۷۲۲ متر ارتفاع دارد. دمای این شهر حداکثر به ۴۹ درجه بالای صفر و حداقل به ۶ درجه زیر صفر می‌رسد و میانگین باران در سالهای چهاران کمتر از ۵۰۰ و سالهای پر باران تقریباً ۷۰۰ میلی‌متر است. ارتفاعات جنوبی از حاشیه غربی دشت ارژن می‌گذرد و ارتفاعات شمالی از کناره‌های رودخانه فهلیان و دامنه‌های جنوبی در ناحیه ماسور میلانی گسترده شده است. قلعه دختر در طول $29^{\circ} 36' 01''$ عرض و $51^{\circ} 43' 02''$ طول جغرافیایی و ارتفاع از دریا ۱۰۲۰ متر می‌باشد.

۲- موقعیت فعلی اثر:

استان فارس، شهرستان کازرون، بخش مرکزی، دهستان دریس، روستای دریس، شمال روستا، امامزاده جابر انصاری

۳- مشخصات پلاک ثبتی اثر:**۴- تاریخچه و وجه تسمیه اثر:**

بنا مربوط به قرن هشتم هجری می‌باشد.

۵- سوابق پژوهشی اثر، شناسایی، بررسی، گمانه‌زنی، حفاری:

این اثر در سالهای گذشته توسط کارشناسان سازمان میراث فرهنگی شناسایی و در سال ۱۳۸۴ کلیه اقدامات ثبتی آن مهیا تا پس از مطرح شدن در جلسه شورای ثبت در فهرست آثار ملی قرار گیرد.

۶- نوع و توضیحات مالکیت اثر:

مالکیت این اثر دولتی بوده و در اختیار اداره اوقاف می‌باشد.

۷- مشخصات اثر - تپه:

امامزاده جابر انصاری در شمال روستای دریس در طول جغرافیایی $51^{\circ}32'68''$ و عرض جغرافیایی $29^{\circ}21'28''$ واقع شده است. ورودی بنا در ضلع شمالی قرار دارد. پس از ورودی وارد فضای گنبد خانه امامزاده می‌شویم که به صورت گنبد یخ می‌باشد. عرض دهانه ورودی یک متر می‌باشد. پلان گنبد بصورت چلیپایی با چهار درگاه در طرفین و در هر طرف درگاه بجز درگاه ضلع غربی دو طاقچه قرار دارد. طول و عرض گنبد خانه $2/40 \times 2/40$ متر می‌باشد. سنگ قبر از جنس گندمک و از نوع قبور صندوقی به طول ۱۱۵ متر و عرض ۵۰ سانتی‌متر و ارتفاع ۴۰ سانتی‌متر می‌باشد. قسمت جلوی سنگ قبر که تاریخ وفات می‌باشد از بین رفته است. در طرفین سنگ قبر به خط ثلث آیات قرآنی و در قسمت پایین یک بیت شعر حجاری شده است. در قسمت عقب سنگ قبر نام علی به خط کوفی بنایی حجاری شده است. بعد از گنبد خانه به وسیله ورودی به اتاق دیگری در ضلع جنوبی می‌رسیم. این اتاق بصورت تاق و تویزه به طول $2/5$ متر که در قسمت پایین تاقچه‌هایی با طاق ضربی قرار دارد. اتاق به ابعاد $8 \times 3/30$ متر می‌باشد. در پشت اتاق نیز از طریق ورودی اتاق کوچکی به ابعاد 5×2 متر قرار دارد. مصالح بکار رفته در بنا سنگ لاشه و ملات گچ و خاک می‌باشد. در اطراف امامزاده نیز قبرستان قدیمی است با سنگ قبرهایی که اغلب مربوط به دوره قاجاریه می‌باشد.

۸- مشخصات اثر بنا:**۹- ویژگی اثر:**

استفاده از سنگ و ملات گچ و تویزه در گذشته رایج‌ترین مصالح ساخت بنا در این منطقه و شهر کازرون بوده است. این بنا نیز از این ویژگی مستثنی نبوده

۱۰- نوع بهره‌برداری اثر:

بنا دارای کاربری مذهبی می‌باشد.

۱۱- اقدامات انجام شده در مورد حریم اثر (حریم پیشنهادی):

تاکنون اقدامی در این خصوص صورت نگرفته است.

۱۲- توضیح دخل و تصرفات انجام شده و مشهود اثر:

اغلب سنگ‌گیرهای قدیمی از محل خود جابجا شده در اطراف پراکنده و یا مفقود شده است.

۱۳- توضیح تعمیرات گذشته در اثر:**۱۴- توضیحات ضروری و اختصاصی اثر:**

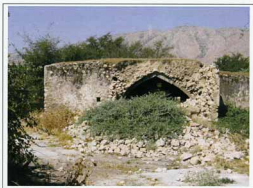
متأسفانه این بنا در شمال روستای دربس به صورت بنایی متروکه درآمده است. و چنانچه اقدامی در خصوص تعمیر، حفظ و نگهداری اثر صورت نگیرد این بنا کاملاً تخریب خواهد شد.

۱۵- شرح وضعیت موجود خطرپذیری و دلایل آسیب‌های وارده:

به دلیل عدم متولی و رسیدگی به بنا بخش‌هایی از اتاق ضلع جنوبی اثر کاملاً تخریب شده است و به طور کلی بنا به لحاظ سازه ای فاقد استحکام لازم می‌باشد.

۱۶- ذکر منابع و مآخذ گزارش:

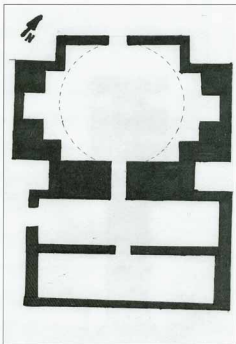
تحقیقات میدانی

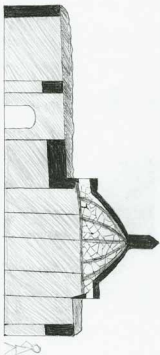
آرامگاه شیخ جابر انصاری ، اتاق تخریب شده ضلع غربی

ضلع جنوبی آرامگاه شیخ جابر انصاری

آرامگاه جابر الصاری - پلان

امام زاده جابر انصاری، کازرون